Soutěž o Cenu Bronislavy Müllerové

KYVADLOVÝ POHYB MYŠLENKOVÝCH MLOKŮ

aneb

Hovory s LNZ

Matyáš Moravec
Gymnázium a SOŠPg Čáslav
2007/2008

Část I: Kyvadlový pohyb myšlenkových Mloků

Čtu Čapkovu Válku s Mloky a sleduji pochod neonacistů Prahou na výročí Křišťálové noci. Padají sprostá slova, urážky, nadávky, teče krev. Pár hloupých holohlavých primitivů, něco na způsob fanatických fotbalových fanoušků, kteří se nanejvýš potřebují zbavit příliš velkého množství adrenalinu, řekl by mnohý.

Mně však při pohledu na příslušníky podobných „hnutí“ pořádně běhá mráz po zádech. Nevidím v nich pár bezvýznamných tupců na okraji společnosti, nevidím v nich hrstku lidí, nad níž je možno pouze mávnout rukou, ani v nich nevidím fanatické blázny. Vidím v nich pomyslného „Mloka“ Karla Čapka nebo prase Majora z Orwellovy Farmy zvířat, kteří představují *první impuls* k spuštění strašné laviny hrůzných událostí.

„Z jiskry vzejde plamen“, zní notoricky známé heslo dob dávno minulých. Byť zubem doby poněkud „ohlodané“, je zcela pravdivou předpovědí toho, co se může stát.

Jiskra zapálí dřevo, kámen strhne lavinu a Mlok se začne množit. Místo jednoho holohlavého neonacisty máte nyní kolem sebe neonacisty čtyři. Na tuto lavinu se nabaluje další a další „bílý“ sníh a údolí, které by lavinu zastavilo, je v nedohlednu.

Co má však toto vše společné se svobodou slova, o níž by vlastně celá tato esej měla být?

Ač to zní neuvěřitelně, úplně všechno. Čtením následujícího textu si možná uvědomíme, že čím svobodněji se můžeme ve společnosti vyjadřovat, čím více možností svobody projevu máme, tím se zcela paradoxně více blížíme totalitě. Naopak, čím více svobodu slova omezíme, tím více můžeme zajistit její stabilitu. Čím více pomyslné kyvadlo společnosti zvedáme, tím strmější a rychlejší bude jeho pád. Kyvadlový sinusoidový pohyb svoboda-cenzura se stane (jestli již vlastně není) chronologickým dějem.

Neměl bych však předbíhat. Kyvadlo se totiž uvádí do pohybu.

Kyvadlo v poloze A

Představme si svět Orwellova románu 1984. Anebo stačí, když si představíme život v České republice před necelými 19 lety. Rozpomeňme se. Představme si život ve světě bez jakékoli možnosti projevu svých názorů.

Čapkovi Mloci se již stihli rozlézt úplně všude. Diktují nám naše životní názory, politické ideje a dokonce i vztahují svůj *brainwashing* na naše náboženská přesvědčení. Veškeré lidské rozhodování se jakoby kouzelnou mocí přeneslo do jejich rukou.

Na každém kroku sleduje člověka oko Velkého bratra, před nímž není úniku, dokonce ani do vlastní hlavy. Soukromí přestalo již dávno existovat a jedinec se zcela podřídil vůli společnosti.

Média lžou, i když si většina lidí vlastně ani nepamatuje, co lež je, protože pravda se již dávno ztratila v závalu nepravd. Pravdu totiž neříká skoro *nikdo*. Většina o ní ví, má ji ve své mysli, ale málokdo se odváží ji vyslovit nahlas kvůli strachu z trestu, který by mohl následovat. Jak řekl Jan Werich: „Tady je svoboda slova. Tady si každý může říkat, co chce. Ovšem, na vlastní nebezpečí.“

Řekli bychom, že žádné zlo netrvá věčně. Vše jednou skončí a každý přece touží po tom se svobodně vyjádřit. Mnozí si časem uvědomí, jaké by to bylo žít ve svobodném světě. Nastane den, kdy společnost nakonec dovede strašnou diktaturu ke konci. Nastane revoluce ve státě.

Chyba. Aby revoluce proběhla ve státě, musí zároveň proběhnout v myslích lidí.

Morálně jsme onemocněli, protože jsme si zvykli něco jiného říkat a něco jiného si myslet. [1]

Těmito slovy Václav Havel upozorňuje na největší zločin komunismu. Byli jsme „nakaženi“ jedem apatie. Raději jsme přijali omezení, všichni jsme tupě přikyvovali nepravdám zavalujícím nás z obrazovek, rádií a tisku. Stali jsme se zcela apatičtí k jakékoli formě slovního odporu. Jako slepci jsme přistoupili na pravidlo „držet hubu a krok“. Přijímali jsme skutečnost bez jakékoli známky kritiky a slepě jsme se řídili komunistickou superpovrchností. Odmítli jsme se hrdinsky postavit za pravdu a jako nejnižší organismy jsme pouze *vegetovali* v omezených podmínkách.

Petr Cibulka, jedna z postav undergroundu, se jednou vyjádřil: „Zatímco já jsem považoval komunistickou diktaturu a sovětskou okupaci za zločin, naprostá většina lidí to za zločin nepovažovala a vůbec se tím nechtěla zabývat jako nějakým problémem.“ [2]

Ale skutečně jsme všichni takto onemocněli?

Ne, i v nemocí napadeném těle totiž existují fungující buňky. A i těchto pár buněk může znamenat mnoho.

Subkultura existující paralelně s kulturou řídící se pravidly Strany představuje těch pár jedinců, kteří chtěli bojovat, odmítali se vzdát a poddat se zdánlivě beznadějné situaci. Havel, Patočka, Vaculík, Dienstbier, Chramostová, to jsou jen někteří z těch, kteří v samizdatových vydáních šířili zbytky uchované pravdy, které ve společnosti zbyly. *Kdo jsou to vlastně disidenti? Nic víc a nic míň než lidé, které osud, náhoda, logika věcí i logika jejich práce a povah přivedla k tomu, že říkají nahlas to, co ostatní sice vědí, ale co se nahlas říct neodváží.* [3]

Je až absurdní, jak krutá může být odplata za pouhé vyslovení myšlenek základních lidských práv a svobod.

Za to, že říkali pouhou pravdu, byli tehdejším režimem označováni za zločince a zrádce (zrádce čeho, mimochodem?), trpěli, mnozí z nich skončili ve vězení. Stali se mučedníky svobody, tak těžko vybojovávané. Způsobili pád kyvadla, které se nyní však opět vrací k ose svého těžiště.

Kyvadlo v rovnovážné poloze

Konec! Konečně je tady svoboda. Těch pár „živých buněk“ v pomyslném lidském těle společnosti uvedlo kyvadlo do pohybu, způsobilo pád režimu, který tak dlouho potlačoval základní lidská práva.

Otevírá se nám tím zcela nový obzor. Z chaosu vyvstává prázdný bílý papír, na nějž máme kreslit své myšlenky o budoucnosti. Jaká bude?

Na počátku všeho je slovo. Je to zázrak, kterému vděčíme za to, že jsme lidmi. [4] Slova získávají nový rozměr. Již se mohou svobodně šířit a kultura se tím stává konečně svobodnou.

Ano, to vše je sice nádherné, neměli bychom však usnout na vavřínech. Čas letí, a zatímco jsme začali považovat svobodu slova za naprostou samozřejmost, nenápadně se šíří myšlenky, které nepřímo hlásají její zničení. Setrvačnost kyvadla nemůžeme jen tak zastavit.

Je víc než pochopitelné, že prostor svobody, který se před námi tak rychle otevřel, v nás všech probouzí – po dlouhých letech útlaku a ponižování – přirozenou touhu po sebeuplatnění a spolu s ní i bezpočet méně dobrých vlastností, jako je například osobní ctižádost, mocenské ambice, ješitnost a řevnivé soupeření. [1]

Jaká je tato hrozba?

Podívejme se do historie. Kdo ve skutečnosti pomohl totalitním systémům k moci? Ano, byla to svoboda slova. To ona jim umožnila šířit svobodně myšlenky. Ta samá svoboda slova, za niž mnozí bojovali.

Kdo dostal Hitlera na „trůn“? Především to byla část jeho spoluobčanů, která podlehla jeho primitivnímu apelu na zrádnou stránku jejich citů, archetypálních vidin a národních sociálních tužeb. [1] Tím přicházíme k druhé stránce moci slova:

Na počátku všeho je slovo. Je to zázrak, kterému vděčíme za to, že jsme lidmi, a je to zároveň nástraha, zkouška, lest a test. [4]

Je toto vše jen minulostí a pouhým filosofováním nad věcmi, které se již nikdy nemohou stát?

Zástupy extrémistů, ať levicových, či pravicových, odpovídají, že ne. Je paradoxní pomyslet, že Hitler také začínal s velmi malou hrstkou přívrženců. Byť nechtíce, otevřeli jsme si, obdobně jako němečtí občané při volbě NSDAP, volný prostor pro sebezničení.

Slovo má obrovskou moc. Může umožnit strašné věci. Ani se nenadějeme a máme zde opět totalitu, jíž jsme vlastně sami pomohli na trůn, protože jsme uvěřili hloupým řečem.

V Čapkově Válce s Mloky stačil jeden jediný Mlok k vykročení na cestu, jež měla znamenat zkázu lidstva. V Orwellově Farmě zvířat stačilo jediné prase. Stačí nám pár neonacistů?

Jak zabránit podobnému nebezpečí? Jak zastavit zlo v jeho počátcích? Jak zastavit kyvadlo v poloze, v níž je právě teď?

Jestliže ten, kdo stojí v čele státu, nerozpozná rodící se zlo, není skutečně moudrý. [5] Přesně tak. Musíme poznat Mloka toužícího po nadvládě, co víc, musíme jej poznat včas. Včas zlikvidovat tlusté prase naší farmy.

Musíme jít do důsledků. Jelikož činy mají svou předehru ve slovech, měli bychom nějak *omezit* nejprve je. Pokud nebudou omezena slova, činy, které se díky nim stanou, již nebude možné vrátit. Já vím, zní to hrozně, účelně omezit svobodu slova. Je to však nezbytné k jejímu zachování. Nesmíme ze svobody slova vytvořit supernovu, která po čase vybuchne a stane se černou dírou.

Svoboda slova nesmí být neomezená. Tím, že svobodě položíme přesně vymezené hranice, zabráníme její „sebevraždě“. Jako řeku ji musíme držet v pevně daných březích tak, aby se nevylila, ale zároveň aby nevyschla.

Zní to tak jednoduše. Stačí pouze vytvořit opatření proti tomu, aby se svoboda projevu nezvrtla v anarchii, v níž jeden řve přes druhého, aby vyhrál boj o moc. Naskýtá se však otázka: Kde jsou tyto hranice? Kde je najít? Kde končí přirozené omezení a začíná tvrdá cenzura?

Můžeme zakázat demonstraci neonacistů. Můžeme nepovolit šíření jejich myšlenek. Odpověď? „Porušujete naši svobodu slova.“ Můžeme vyloučit komunisty z vlády. Reakce? „Proč bychom se nemohli ve svobodném státě podílet na tvorbě moci?“

Obávám se, že najít tyto hranice, dát jim přesný a pevný tvar, je jedním z největších úkolů moderní společnosti. Zároveň se však domnívám, že bychom se měli více zaměřit na vymezování těchto hranic, než na bezhlavé a nekonečné otevírání dveří myšlenkovým Mlokům a vychylování kyvadla, co nejvíce to jde. Což se nyní děje.

Zastavení kyvadla?

Svoboda-nesvoboda je, jak je doufám z předchozího textu patrné, chronologicky se opakujícím dějem. Jako kyvadlo se houpe z jedné strany na druhou. Čím více jej vychýlíme, tím rychleji a strměji se pak řítí dolů. Čím více se Sisyfos blíží k vrcholu kopce, tím blíž je ve skutečnosti svému pádu.

Zastavit tento koloběh a zastavit jej navíc ve *správném místě* je neuvěřitelně obtížné. Nic jiného nám však asi bohužel nezbývá. Měli bychom kyvadlo zastavit *přímo uprostřed*. Nebude sice existovat absolutní svoboda (která bez řádu způsobuje chaos), ale zároveň nebudeme žít v totalitě. Navíc se tato situace stane stabilní. Dovolíme Mlokům, aby žili mezi námi, ale zároveň si je budeme držet od těla.

Co je tedy mou výzvou? Najít ten správný čas, kdy zastavit kyvadlo, aby nás jednoho dne, jako kyvadlo Poeovo, nepřipravilo o život.

Nyní jsme demokratickým státem; naše kyvadlo je v relativně rovnovážné poloze. Ale holohlaví Mloci jej tlačí nahoru. Musíme proto reagovat rychle. A včas.

Část II: Hovory s LNZ

Prolog

Je 17. ledna 2008, tedy přesně osmnáct let a dva měsíce po sametové revoluci. Sedím ve studovně Národního archivu v Praze a přede mnou leží na stole spis pana dr. Ludvíka Novotného, který si ve své tvorbě často dával za jméno pseudonym Záleský.

Z rozpadajících se hustě popsaných papírů se na mě mezi jinými nepravdami hrnou slova jako „rozvraceč", „zrádce, „narušitel míru".

Jak jsem se sem dostal? Proč se zajímám o člověka, se kterým nemám prakticky nic společného a nikdy jsem jej nepotkal?

V průběhu psaní první části této práce se mi dostal do rukou tenký modrý sešitek z r. 1933: „Dr. Ludvík Novotný-Záleský: Hlas neslyšené generace". Zároveň jsem se dozvěděl, že se autor tohoto spisu narodil a žil v Bratčicích, kde nyní žiji i já. Studoval dokonce na stejné škole. Tato bezprostřednost, aktuálnost, fakt, že působil v domě, kolem kterého prakticky každý den chodím, mě přiměl zajímat se o pana doktora Novotného více.

Čím hlouběji jsem se nořil do jeho životního osudu, tím více mi docházelo, že to je ono. *To je ten člověk, o němž by měla být napsána má práce. To je člověk, jehož hlas by neměl být neslyšen.*

Kdybych byl v r. 1963 novinářem a mohl s dr. Ludvíkem Novotným vést rozhovor (ale já vím, že v té době by to nebylo možné), vypadal by asi takto:

MM: Dobrý den, pane doktore. Začnu s poněkud netradiční otázkou: Pokolikáté se již nacházíte ve vězení, a jak dlouho právě zde, v Leopoldově?

LNZ: Podruhé. Poprvé jsem seděl ve vězení od r. 1949 do r. 1960, rovněž zde v Leopoldově. Podruhé jsem byl vězněn téhož roku, kdy mě pustili, tedy od r. 1960. Svobody jsem si neužil více než pár měsíců. Zavřeli mě za onu příhodu s volebními lístky.

MM: Možná bychom neměli předbíhat. Snad se Vás nijak zvlášť nedotknu, když řeknu, že je Vaše jméno našemu čtenáři pravděpodobně zcela neznámé. Řekněte nám něco o sobě.

LNZ: Narodil jsem se 21. května 1903 v Bratčicích (okres Kutná Hora pozn. redakce) Václavovi a Josefě Novotným. Byl jsem nejstarším z pěti dětí (Václav, Stanislav, Emílie a Josef), jako prvorozený syn jsem měl tedy přirozeně největší šanci dosáhnout na studia. Můj otec bohužel zemřel na tyfus v první světové válce.

MM: Jak moc vás ovlivnila tato událost?

LNZ: Je snad zbytečné říkat, že se mě smrt mého otce velmi dotkla. Zejména v tak těžkých časech, jako byla 1. světová válka.

MM: Co bylo dál? Kde jste studoval?

LNZ: Své vzdělání jsem začal ve vesnici jménem Potěhy, která je od Bratčic vzdálena asi 2 km, tam jsem chodil do základní školy. Ve studiích jsem pokračoval na Klasickém gymnasiu v Čáslavi. Po maturitě jsem vystudoval v Praze na Universitě Karlově práva a filosofii.

MM: Bylo studium z praktického hlediska komplikované? Je dost neobvyklé, aby člověk z vesnice měl hned dva doktoráty.

LNZ: Zejména po stránce materiální jsem se musel vypořádat s mnohými problémy. Na studia přirozeně nebylo před válkou ani v jejím průběhu dostatečné množství peněz, takže jsem si jako učitel musel přivydělávat na malé škole v Čejkovicích asi 10 km od Bratčic. Samozřejmě jsem také jako nejstarší syn musel pomáhat v domácnosti, zejména po smrti mého otce.

Má studia mi však umožnila dostat se až na pozici poslance za národně socialistickou stranu a později i pardubického hejtmana (to bylo myslím r. 1946).

MM: K vaší politické kariéře se ještě dostaneme. Jak vzpomínáte na své dětství v Bratčicích? Vracel jste se tam pak ještě někdy?

LNZ: Samozřejmě. Je zbytečné říkat, že na Bratčice vzpomínám se smutkem, zejména teď, odříznut od okolního světa zdmi věznice. Myslím, že Bratčice byly před válkou velmi kulturní vesnicí, ve srovnání s ostatními. Sám jsem byl jedním z členů divadelního spolku, který pořádal vlastenecká divadelní představení pod Tisí skálou (kopec poblíž Bratčic – pozn. red.) Zásluhou tohoto spolku se podařilo pozvednout kulturní úroveň této relativně malé vesnice.

Idyla poklidného vesnického života však skončila s druhou světovou válkou.

MM: Divadelní představení? Vyhledáváte rád společnost?

LNZ: Ne, to příliš ne. *Jsem nakloněn více hloubání o samotě než vyhledávání společnosti.*[7]

MM: Jak moc se vás osobně válka dotkla?

LNZ: Musím říci, že není nic horšího, než vidět svůj vlastní národ upadat (navíc dobrovolně) pod nadvládu národa jiného, který navíc svou ideologii zakládá na příslušnosti k té či oné rase. *Není národů vyvolených a k nadvládě předurčených, ani národů, jejichž nezměnitelným údělem by byla poroba.*[6]

Mě se válka osobně dotkla více než kohokoli jiného. Musel jsem se schovávat, protože jako vlastenec, v té době již navíc publikujícího knihy s národní thematikou, jsem byl nacistům více než nepohodlný.

Místa mého úkrytu byla především v Bratčicích; můj rodný dům (č. 105 – pozn. red.) anebo bratčický Zámeček pod Tisí skálou. Příliš mi nepomohlo také to, že celá má rodina byla za války zavřená.

Přesto se mi díky pomoci lidí z Bratčic, kteří byli ochotni neuvěřitelně riskovat podporou politického vězně, podařilo válku přežít.

MM: Byl jste v průběhu okupace vězněn?

LNZ: Byl jsem vězněn ve věznici gestapa v Pardubicích r. 1939 a pak v r. 1940 – vždy přechodně proto, že jsem v tisku propouštěl zprávy Němcům nevhodné.[7]

MM: Jak jste již řekl, r. 1946 jste se stal pardubickým hejtmanem. Jak dlouho tato kariéra trvala?

LNZ: R. 1948 jsem projevil silný nesouhlas s komunistickou revolucí. Rozhodně nejsem příznivcem socialismu v této formě. *Myslím, že sociální politika může býti prováděna i nesocialisticky.* [6]

Vidím chybu v celé podstatě marxismu. *Šedá mašinerie prozaického marxismu se příčí citově založeným slovanským duším. Marxismus udělal z národa objekt, z práce zboží a z dělníka stroj. Dal životu příliš mnoho šedi a málo radosti.* [6]

Marxismu, tak jak byl v té době prezentován (ostatně je tak, byť v trochu zředěné formě, prezentován dodnes), rozhodně nevěřím; člověk je sice součástí společnosti, rozhodně je však svébytným jedincem a vůli společnosti by se neměl za každou cenu podřídit.

Díky tomuto postoji jsem sklidil ostrou kritiku. Proto jsem dříve než dva roky po svém nastoupení do úřadu byl nucen tuto pozici opustit.

MM: a nejen to…

LNZ: Ano, dokonce jsem stanul před soudem. Nešlo ani o soud oficiální, v pardubickém hotelu Grand se mnou byl veden vykonstruovaný proces. Byl mi zabrán veškerý majetek. Protože nemám ženu ani děti, vše propadlo státu.

U soudu nastala dost paradoxní situace; jako doktoru práv se mi podařilo se obhájit. Soudce (nepamatuji si již jeho jméno) pravděpodobně na mou obhajobu nezapomene. Řekl jsem mu, ať na mě neplýtvá roky, že až budu já jednou soudit jeho, musí na něj také něco zbýt.

I přes veškerou nadsázku jsem však byl uvězněn na 22 let, a to zde v Leopoldově na Slovensku.

Dost paradoxní. Být odsuzován jak nacisty během války, tak komunisty po ní.

MM: Máte pocit viny?

LNZ: Pocit viny nemám. [7]

MM: Jaký je váš názor na současnou politickou situaci?

LNZ: *Chci osobní odpovědnost vlády. Nechť ve vládě rozhodují osoby a ne strany.* [6] Komunismu se podařilo skrýt jedince za společnost. Viníkům pak nehrozí téměř žádný postih.

Svoboda slova, tak potřebná pro demokracii, bohužel již neexistuje. *Demokracie je diskuse. Došel jsem k názoru, že demokracie je kontrola a možnost kritiky. V demokracii jedni vládnou a druzí je kontrolují.* [6] Bohužel revolucí r. 1948 byla tato kritika (již započali novináři první republiky - Čapek, Peroutka, apod.) zcela zlikvidována.

Tím získala Strana zcela neomezenou moc. I z toho důvodu jsem skončil tam, kde nyní jsem.

MM: Pane doktore, měli bychom se však vrátit zpět k tomu, co se stalo po vašem uvěznění.

LNZ: Ve vězení jsem strávil velmi dlouhou dobu, přesto jsem si trest však neodseděl celý. Díky amnestii jsem byl 9. května 1960 propuštěn na svobodu.

Jestli si však myslíte, že se tím můj život vrátil do normálních kolejí, rozhodně to tak nebylo. Byl jsem nucen dělat podřadné práce neodpovídající mému vysokoškolskému vzdělání. Na kariéru právníka jsem mohl s takovou „minulostí“ velmi rychle zapomenout. *Cílem vzdělání musí býti vždy*

něco vyššího než zajištění chleba. [6] Toto pravidlo bohužel komunistická ideologie zcela zlikvidovala. „Práce pro vlast“ se stala pro Stranu větší prioritou než právo nebo filosofie.

MM: Jak jste se opět dostal do vězení?

LNZ: Do tohoto vězení jsem byl znovu uvrhnut téhož roku, a to za poněkud bizarních okolností…

MM: Bizarních?

LNZ: Osobně si myslím, že *člověk není jen robot, který na komando odevzdává svůj hlasovací lístek, člověk je peklo vášní a nebe touhy, která chce volnost projevu a ne roubík do úst.* [6]

Na jednu stranu nám komunisté zakazovali svobodně se vyjadřovat, na druhou jsme se však vyjadřovat museli. Bohužel tak, jak chtěli oni. Svoboda projevu spočívá také ve svobodě *neprojevit se.*

Vzhledem k tomu, že jsem r. 1960 komunisty volit nechtěl (a především jsem ani nikoho z kandidátů neznal), k volbám jsem jednoduše nešel.

To se samozřejmě stávajícímu režimu vůbec nelíbilo. Nejen, že člověk nemohl zůstat nestranný, ale musel se navíc vyjádřit tak, jak se po něm požadovalo.

Celá situace došla až tak daleko, že mě rozhlasem národní výbor vyvolával, abych se okamžitě dostavil k volbám. Když jsem ani takto neučinil, k volbám mě museli (téměř násilím) *přivézt*.

I potom jsem zůstal pevný ve svém přesvědčení. Svůj hlas jsem do urny nevhodil. Volební lístky jsem roztrhal.

MM: Asi si dokážu představit, co nastalo.

LNZ: Události nabraly velmi rychlý spád. Žádného veřejného soudu, jak tomu bylo v Pardubicích, jsem se již nedočkal. Zřejmě po předchozích zkušenostech se mnou se Strana raději rozhodla vyřešit celou záležitost tak, abych neměl sebemenší šanci se bránit.

Zkrátka a dobře, byl jsem neveřejným soudem znovu, opět a opakovaně odsouzen. Navíc mi byl „znovu přičten“ zbytek mého předchozího trestu… Jak dlouho ještě zůstanu zde, to vám opravdu nepovím.

MM: Co považujete za své životní úspěchy?

LNZ: Ač jsem od mládí a vlastně od dětství si musil vydělávat na živobytí, dosáhl jsem bez podpory a stipendia universitního vzdělání. [7]

MM: Jaký je zde ve vězení k Vám přístup?

LNZ: Na to, co mám všechno na krku, se ke mně chovají vcelku slušně, čekal jsem, že to bude horší.

MM: Jakému povolání se chcete věnovat po propuštění z trestu?

LNZ: Zhoršování mého zdravotního stavu vzbuzuje obavy, že ztratím schopnost věnovati se nějakému povolání systematicky. [7]

MM: Jak vidíte budoucnost? Konkrétně budoucnost demokracie v tomto státě?

LNZ: Nebojím se ani tak o budoucnost svou, jako o budoucnost českého národa. Jak dlouho asi vydržíme podobný tlak?

V demokracii musí být naprostá volnost veřejného mínění, pokud traduje pravdu. [6] To, co právě prožíváme, se v žádném případě nedá nazvat demokracií.

MM: Pane doktore, děkuji Vám za rozhovor.

Epilog

Dr. Ludvík Novotný umírá na rakovinu ve věžeňské nemocnici v Brně 31. října 1963. Pohřeb v jeho rodišti Strana zakázala.

Bibliografie

Seznam citované literatury a pramenů:

1. Havel, Václav: Projevy (Vyšehrad, 1990)
2. článek Vladimíra Ševely „Proč stále křičí“ (Lidové noviny, 20. 2. 2004)
3. Havel, Václav: Do všech stran (Lidové noviny, 1990)
4. Havel, Václav: Slovo o slově (15. 10. 1989 – Dokumenty doby č. 1), (Svépomoc, 1990)
5. Machiavelli, Niccolò: Vladař (*Il principe*) (XYZ, 2007)
6. Novotný-Záleský, Luděk: Hlas neslyšené generace (Knižnice politických myšlenek mladých lidí, 1933)
7. Dotazník z osobního spisu PhDr. JUDr. Ludvíka Novotného (zakl. číslo 8669/197) ze 4. května 1952 (Národní archiv v Praze)

Seznam jiné použité literatury:

1. Cibulka, Petr: Odpověď vládnoucímu komunistickému dobytku (Votobia, 1999)
2. Čapek, Karel: Válka s Mloky (Československý spisovatel, 1972)
3. Dienstbier, Jiří: Snění o Evropě (Lidové noviny, 1990)
4. Novotný-Záleský, Ludvík: Vlastenectví; Dějinný pohled na vývoj národního uvědomění (Grafický ústav J. Otto & Růžička v Pardubicích, 1946)
5. Orwell, George: 1984 (*Nineteen eighty-four*), (Naše vojsko, 1984)
6. Osobní spis vězně PhDr. JUDr. Ludvíka Novotného (zakl. číslo 8669/197), (Národní archiv v Praze)
7. Proč nejsem komunistou? (Odpovědi J. Čapka, K. Čapka, J. Herbena, J. Kallaba, J. Kopty, J. Kříženeckého, F. Langra a F. Peroutky na anketu Přítomnosti), (Lidové noviny, 1990)
8. Rozsudek Státního soudu v Praze z 5. – 8. července 1950 (zakl. číslo Or I 1711/49), (Národní archiv v Praze)
9. Slovník zakázaných autorů (Státní pedagogické nakladatelství, 1991)
10. Vaculík, Ludvík: Český snář (Atlantis, 1990)

Poděkování

Můj největší dík patří paní Stanislavě Štěpánkové a pánům Josefu Štěpánkovi a Václavu Novotnému za poskytnutí informací a obrazového materiálu o Dr. Ludvíkovi Novotném. Bez jejich laskavé pomoci by tato práce nikdy nevznikla.

Dále děkuji mé konzultantce paní Mgr. Janě Andrejskové, profesorce Gymnázia a SOŠPg v Čáslavi, za konzultace ve stylistické oblasti a za nezměrnou pomoc při genezi celé práce.

Za pomoc při hledání podkladů děkuji panu Jiřímu Gruntorádovi z nakladatelství Libri prohibiti, paní Mgr. Ivě Prokešové ze Studovny fondů Památníku národního písemnictví, paní PhDr. Janě Vaněčkové z Oblastního archivu v Kutné Hoře, paní PhDr. Drahomíře Novákové z Městského muzea a knihovny v Čáslavi, panu Mgr. Františku Frňkovi, panu Romanu Tošnerovi, paní PhDr. Aleně Noskové a paní PhDr. Aleně Šimánkové z Národního archivu v Praze, paní Janě Časnochové z Českého svazu bojovníků za svobodu, paní Ing. Blance Matějíčkové a panu PhDr. Jiřímu Málkovi z Konfederace politických vězňů.

Poděkování patří také mé babičce, paní Mgr. Miroslavě Moravcové, za podporu a pomoc.

Přílohy

Dr. Ludvík Novotný
(kolem r. 1935, soukromý archiv)

Fotografie z osobního spisu PhDr. JUDr. Ludvíka Novotného z r. 1960
(Národní archiv v Praze)

Dr. Ludvík Novotný první zleva
(kolem r. 1938, soukromý archiv)

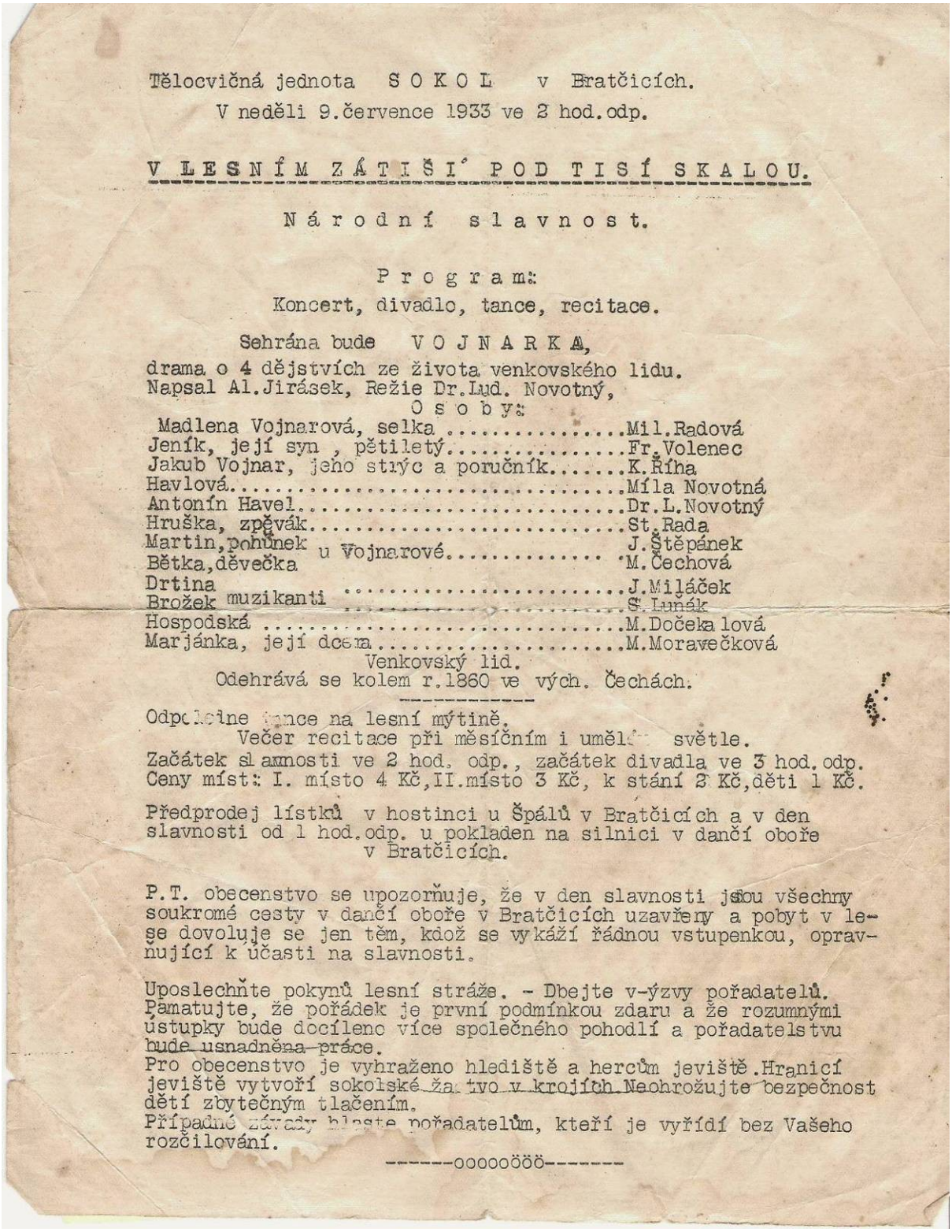

Tělocvičná jednota S O K O L v Bratčicích.
V neděli 9.července 1933 ve 2 hod.odp.

V LESNÍM ZÁTIŠÍ POD TISÍ SKALOU.

N á r o d n í s l a v n o s t.

P r o g r a m:
Koncert, divadlo, tance, recitace.

Sehrána bude V O J N A R K A,
drama o 4 dějstvích ze života venkovského lidu.
Napsal Al.Jirásek, Režie Dr.Lud. Novotný,

O s o b y:

Madlena Vojnarová, selka .....Mil.Radová
Jeník, její syn , pětiletý.....Fr.Volenec
Jakub Vojnar, jeho strýc a poručník.....K.Říha
Havlová.....Míla Novotná
Antonín Havel.....Dr.L.Novotný
Hruška, zpěvák.....St.Rada
Martin, pohůnek u Vojnarové..... J.Štěpánek
Bětka, děvečka ..... M.Čechová
Drtina .....J.Miláček
Brožek muzikanti .....S.Lunák
Hospodská .....M.Dočekalová
Marjánka, její dcera.....M.Moravečková
Venkovský lid.

Odehrává se kolem r.1860 ve vých. Čechách.

Odpoledne tance na lesní mýtině.
Večer recitace při měsíčním i umělém světle.
Začátek slavnosti ve 2 hod. odp., začátek divadla ve 3 hod.odp.
Ceny míst: I. místo 4 Kč, II.místo 3 Kč, k stání 2 Kč, děti 1 Kč.

Předprodej lístků v hostinci u Špálů v Bratčicích a v den slavnosti od 1 hod.odp. u pokladen na silnici v dančí oboře v Bratčicích.

P.T. obecenstvo se upozorňuje, že v den slavnosti jsou všechny soukromé cesty v dančí oboře v Bratčicích uzavřeny a pobyt v lese dovoluje se jen těm, kdož se vykáží řádnou vstupenkou, opravňující k účasti na slavnosti.

Uposlechněte pokynů lesní stráže. - Dbejte výzvy pořadatelů. Pamatujte, že pořádek je první podmínkou zdaru a že rozumnými ústupky bude docíleno více společného pohodlí a pořadatelstvu bude usnadněna práce.
Pro obecenstvo je vyhraženo hlediště a hercům jeviště. Hranicí jeviště vytvoří sokolské žactvo v krojích. Neohrožujte bezpečnost dětí zbytečným tlačením.
Případné závady hlaste pořadatelům, kteří je vyřídí bez Vašeho rozčilování.

------oooooööö-------

Pozvánka a program na sokolské divadelní vystoupení pod Tisí skálou z r. 1933.
Režie a představitel Antonína Havla: dr. Ludvík Novotný
(soukromý archiv)

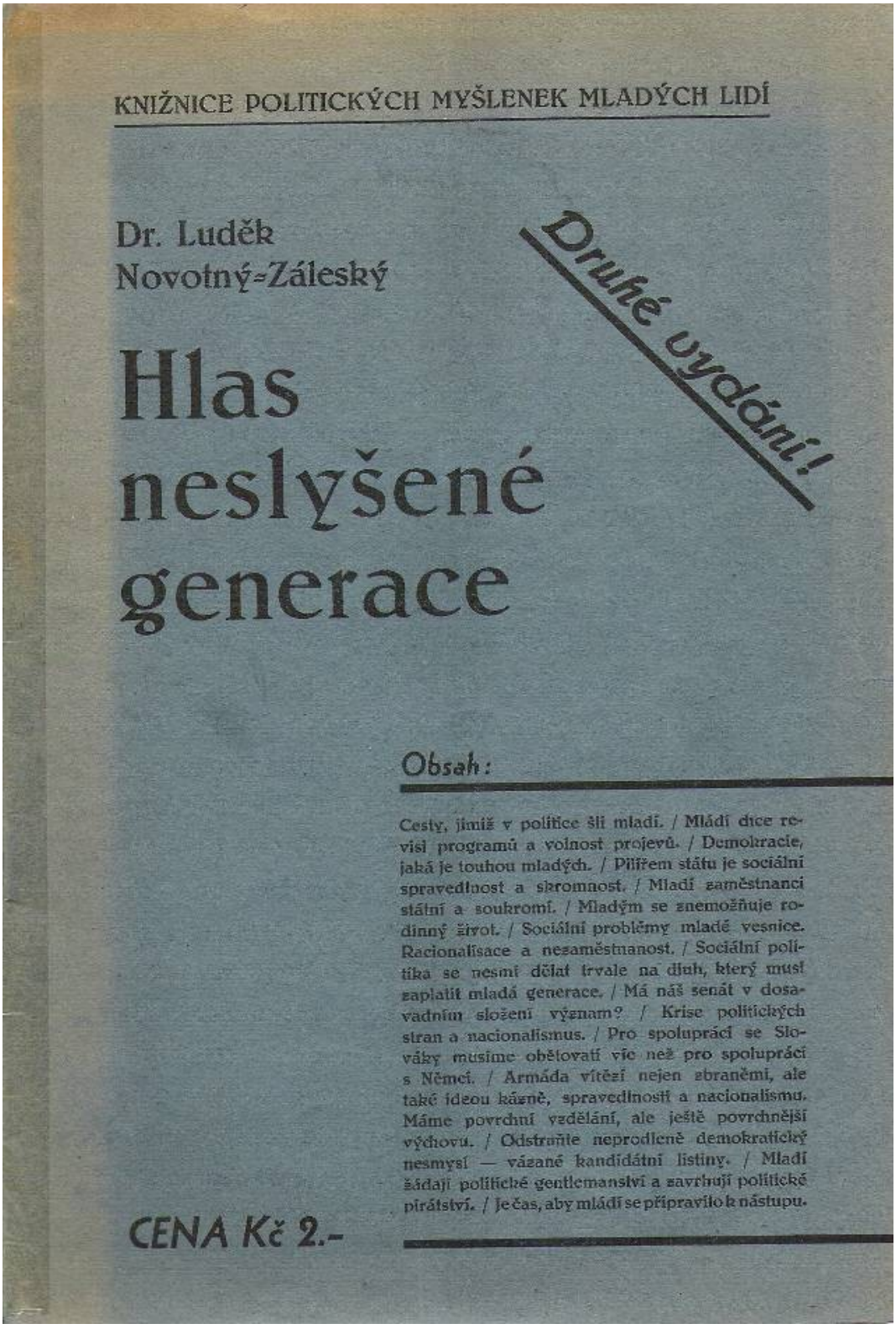

Dr. Ludvík Novotný-Záleský: Hlas neslyšené generace
(Knižnice politických myšlenek mladých lidí, 1933)
(soukromý archiv)

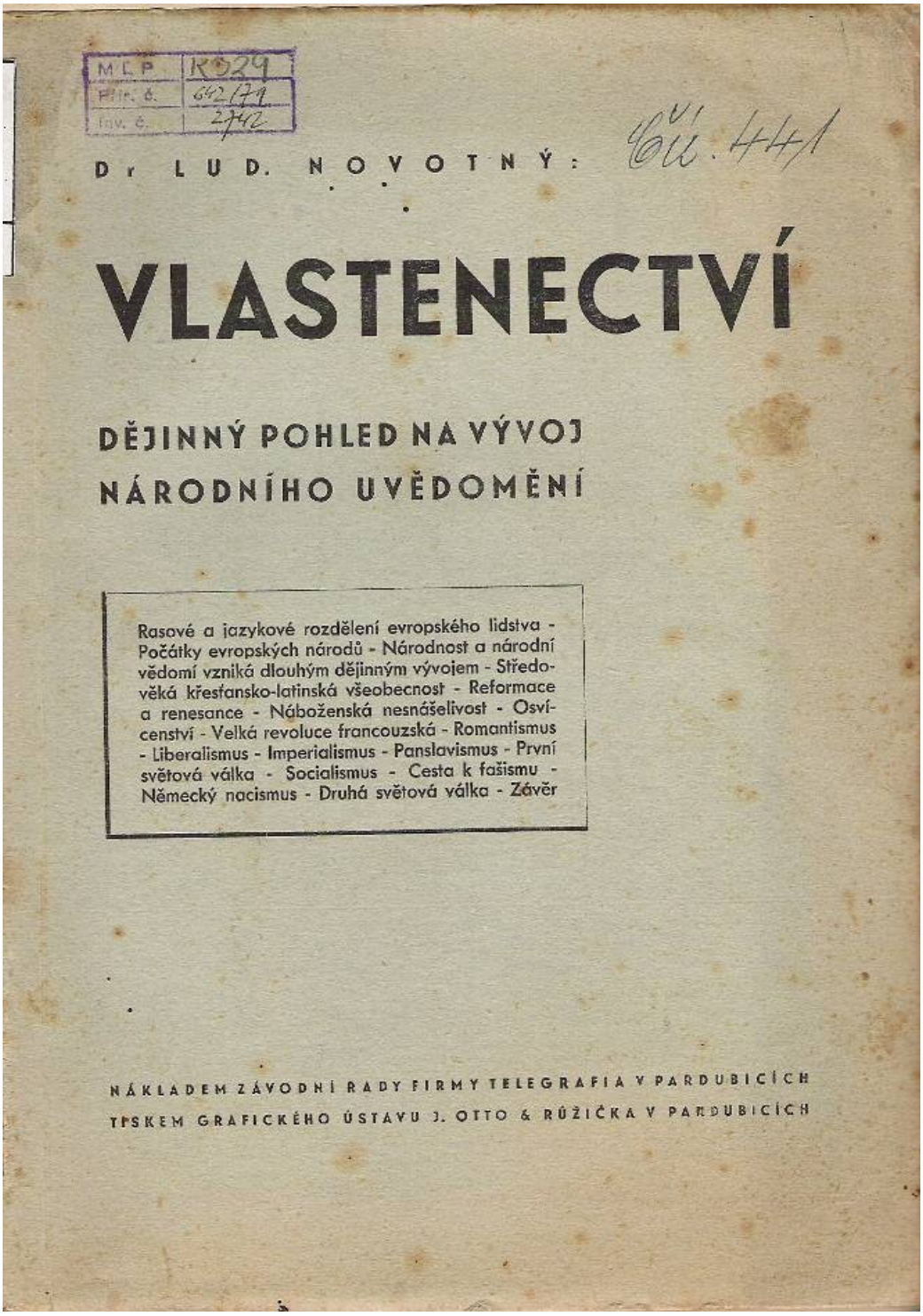

Dr. Ludvík Novotný: Vlastenectví, Dějinný pohled na vývoj národního uvědomění
(Grafický ústav J. Otto & Růžička v Pardubicích, 1946)
(archiv Městského muzea a knihovny v Čáslavi)

Kompletní spisy z procesu s PhDr. JUDr. Ludvíkem Novotným
(Národní archiv v Praze)

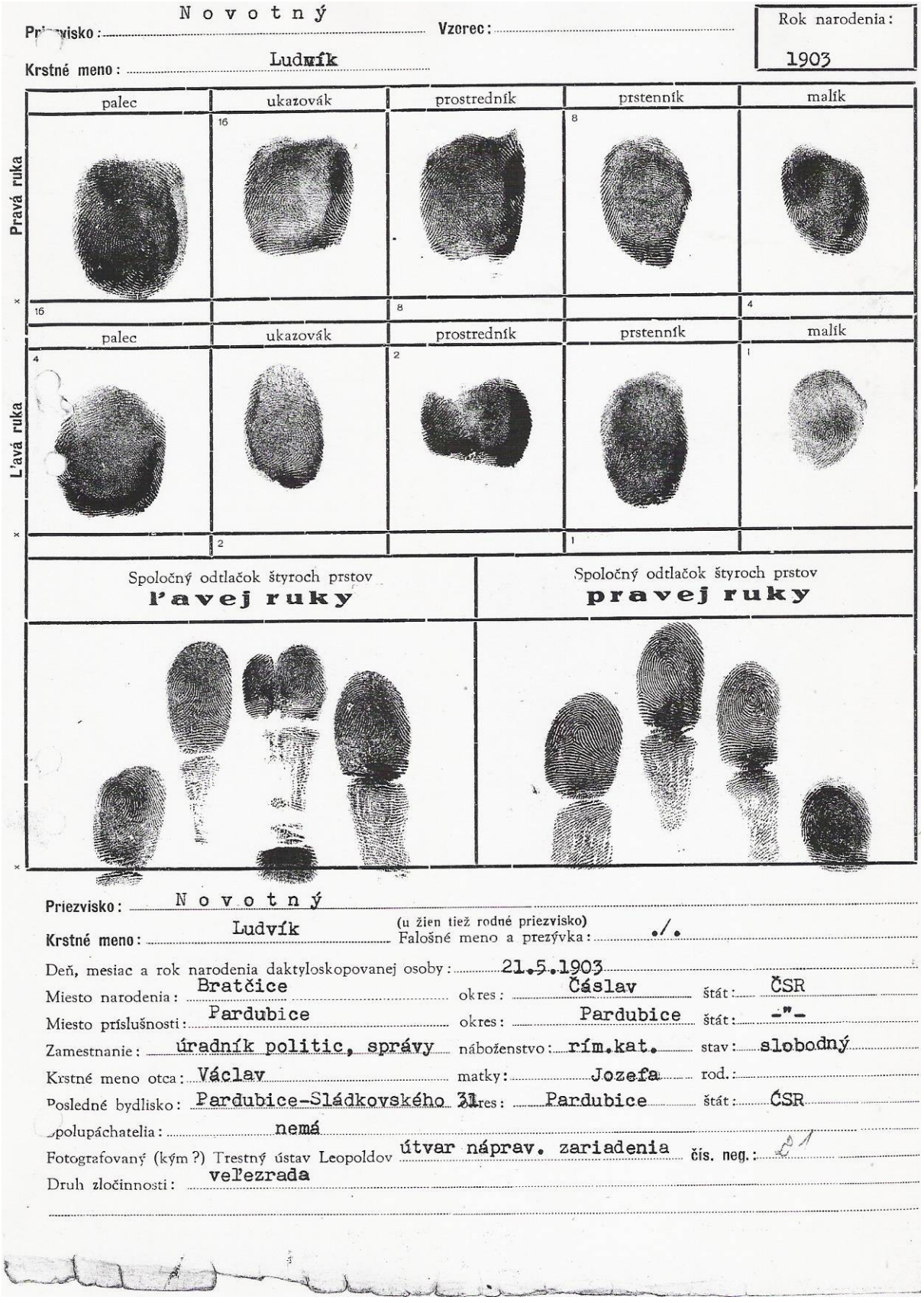

Priezvisko: Novotný Vzorec: Rok narodenia: 1903

Krstné meno: Ludvík

	palec	ukazovák	prostredník	prstenník	malík
Pravá ruka	16	16	8	8	4
Ľavá ruka	4	2	2	1	1

Spoločný odtlačok štyroch prstov ľavej ruky

Spoločný odtlačok štyroch prstov pravej ruky

Priezvisko: Novotný

Krstné meno: Ludvík (u žien tiež rodné priezvisko) Falošné meno a prezývka: ./.

Deň, mesiac a rok narodenia daktyloskopovanej osoby: 21.5.1903

Miesto narodenia: Bratčice okres: Čáslav štát: ČSR

Miesto príslušnosti: Pardubice okres: Pardubice štát: -"-

Zamestnanie: úradník politic. správy náboženstvo: rím.kat. stav: slobodný

Krstné meno otca: Václav matky: Jozefa rod.:

Posledné bydlisko: Pardubice-Sládkovského 31 okres: Pardubice štát: ČSR

Spolupáchatelia: nemá

Fotografovaný (kým?) Trestný ústav Leopoldov útvar náprav. zariadenia čís. neg.: 21

Druh zločinnosti: veľezrada

Otisky prstů a informace o vězni dr. Ludvíku Novotném
(Osobní spis, zakl. číslo 8669/197)
(Národní archiv v Praze)

Dr. Ludvík Novotný – podpis
(z dopisu Nejvyššímu soudu, r. 1951, zakl. číslo 67/50)
(Národní archiv v Praze)